

10 SEP, 2026

Anwar angkat konsep 'itqan fil amal' dalam khidmat awam

Berita Harian, Malaysia

Page 1 of 2

Anwar angkat konsep 'itqan fil amal' dalam khidmat awam

● Kepemimpinan bukan sekadar membuat keputusan paling mudah kepada perbendaharaan, tetapi mencari titik keseimbangan antara disiplin fiskal dengan kesusahan sebenar rakyat

● Dalam isu Palestin dan Gaza, pendirian Anwar kekal keras terhadap Israel. Ini menunjukkan hubungan ekonomi tidak semestinya menyebabkan sesebuah negara kehilangan prinsip

Oleh Prof Datuk Dr Kasim Mohd Mansur
bhrencana@bh.com.my

Di sebalik gaya penyampaiannya santai dan bersahaja, ucapan Perdana Menteri, Datuk Seri Anwar Ibrahim di Kementerian Perlindungan dan Komoditi semalam, menyerlahkan tiga prinsip besar membentuk corak kepemimpinannya, iaitu budaya kerja berteraskan 'itqan fil amal', keberanian kerajaan menanggung beban subsidi demi melindungi rakyat serta diplomasi strategik tegas pada prinsip tetapi pragmatik dalam mempertahankan kepentingan Malaysia.

Ketiga-tiga perkara ini memperlihatkan satu hakikat penting Anwar sedang cuba mengubah pengertian kepemimpinan daripada sekadar mengurus kerajaan kepada membina negara lebih cekap, berperikemanusiaan dan berwibawa di pentas antarabangsa.

Aspek paling menarik dalam ucapan berkenaan ialah keberanian Anwar mengangkat konsep 'itqan fil amal' sebagai asas etika perkhidmatan awam. Ini bukan sekadar istilah agama diselitkan untuk memperindah ucapan. Dalam kerangka diketengahkannya, itqan membawa makna jauh lebih mendalam, iaitu bekerja dengan teliti, pantas, cekap, amanah dan sentiasa mahu memperbaik prestasi.

Anwar malah mengingatkan Islam tidak pernah mengajarnya umatnya berpuas hati dengan tahap sederhana. Beliau mengaitkan semangat hijrah Rasulullah SAW dengan persediaan manusia berkualiti, pengagihan tugas berdasarkan kemampuan dan pembinaan masyarakat berilmu.

Letak sasaran lebih tinggi

Di sinilah letaknya kekuatan pendekatan beliau. Keislaman pentadbiran tidak dinilai melalui slogan, tetapi melalui kualiti kerja. Bercakap mengenai Islam tetapi membiarkan urusan rakyat lambat, ketirisan berterusan dan birokrasi tidak

cekap adalah sesuatu bertentangan dengan semangat itqan itu sendiri.

Anwar mahu penjawat awam bukan sekadar 'baik', tetapi berani membandingkan Malaysia dengan negara lebih maju. Dalam erti kata lain, beliau sedang meletakkan sasaran lebih tinggi kepada negara, Malaysia tidak boleh selamanya berbangsa kerana lebih baik daripada yang lemah; Malaysia mesti belajar bagaimana untuk bersaing dengan yang terbaik.

Inilah antara ciri terpenting kepemimpinan transformasional, iaitu pemimpin tidak membiarkan organisasi berpuas hati dengan kejayaan semasa, sebaliknya terus menaikkan aras kece merlangan.

Teras kedua ucapan Anwar ialah soal subsidi bahan api. Dalam dunia ekonomi, subsidi sering dilihat semata-mata daripada sudut angka dan beban fiskal. Namun, Anwar membawa dimensi lebih manusiawi.

Beliau memahami setiap perubahan harga minyak mempunyai kesan langsung kepada pekebun kecil, pekerja yang berulang-alik, pemandu e-hailing, peniaga kecil dan keluarga berpendapatan sederhana.

Justeru, apabila beliau menyatakan kerajaan cuba sedaya mungkin 'jangan bebaskan rakyat', itulah antara inti paling jelas falsafah pemerintahannya. Kerajaan boleh sahaja mengambil jalan paling mudah dengan memindahkan keseluruhan kenaikan kos global kepada pengguna. Secara fiskal, itu lebih senang tetapi secara politik dan sosial, kesannya jauh lebih berat.

Namun, kepemimpinan bukan sekadar membuat keputusan paling mudah kepada perbendaharaan, tetapi mencari titik keseimbangan antara disiplin fiskal dengan kesusahan sebenar rakyat.

Lebih menarik, Anwar tidak menafikan bantuan diberikan masih belum sempurna. Beliau mengakui jumlah tertentu mungkin mencukupi bagi seseorang tinggal berdekatan tempat kerja tetapi tidak mencukupi bagi mereka berulang-alik dari Seremban ke Kuala Lumpur atau Putrajaya. Pengakuan sedemikian menunjukkan kepe-

mimpinan tidak terperangkap dalam sindrom mempertahankan semua dasar kerajaan sebagai sempurna. Kerajaan mendengar, menilai semula dan bersedia membetulkan dasar apabila keadaan rakyat menuntutnya.

Prinsip sama terlihat dalam bantuan kepada pekebun kecil getah dan sawit, penyelenggaraan jalan ladang, BUDI Agri-Komoditi, geran tanaman semula serta peruntukan tambahan diumumkan menuju Belanjawan 2027.

Teras ketiga yang amat signifikan ialah diplomasi. Hubungan antarabangsa bagi Anwar bukan sekadar soal protokol atau gambar bersama pemimpin dunia. Diplomasi mesti menghasilkan manfaat nyata kepada negara.

Apabila laluan tenaga terganggu akibat ketegangan geopolitik dan Selat Hormuz menjadi kritikal kepada pergerakan kapal, hubungan peribadi dan diplomatik dengan kepimpinan Iran membantu usaha memastikan kapal berkepentingan Malaysia mendapat laluan.

Berkawan dengan semua demi negara

Di sinilah terlihat falsafah dasar luar beliau, Malaysia tidak perlu menjadi musuh kepada China hanya untuk memuaskan Amerika Syarikat (AS) dan tidak perlu bermusuhan dengan AS hanya kerana mempunyai hubungan baik dengan China atau Iran. Malaysia memilih untuk berkawan dengan semua pihak berdasarkan kepentingan negara.

Namun, pragmatisme ini mempunyai sempadan moral jelas. Dalam isu Palestin dan Gaza, pendirian Anwar kekal keras terhadap Israel. Ini menunjukkan hubungan ekonomi tidak semestinya menyebabkan sesebuah negara kehilangan prinsip.

Formulanya jelas, iaitu tegas pada prinsip, luas dalam persahabatan dan bijaksana dalam perdagangan. Bagi Malaysia yang bergantung kepada perdagangan antarabangsa, pendekatan sebegini amat penting.

Minyak sawit, getah dan komoditi Malaysia memerlukan akses kepada pasaran China, India, AS, Eropah dan negara lain. Bermusuhan secara tidak perlu hanya akan menghukum rakyat dan pengeluaran tempatan sendiri.

Di sebalik ketiga-tiga teras berkenaan, terdapat satu lagi sifat menjadi kelebihan Anwar, iaitu kesediaan untuk mendengar. Anwar secara terbuka mengakui kerajaan tidak mempunyai semua jawapan. Beliau mahu mendengar sendiri keluhan pekebun kecil, pegawai dan masyarakat akar umbi kerana dasar kelihatan baik di Putrajaya belum tentu sempurna ketika sampai ke kampung atau ladang.

Ini penting kerana antara penyakit terbesar pentadbiran ialah 'disconnect' antara mereka merancang dengan mereka menerima kesan dasar dan beliau berusaha keras untuk memecahkan tembok berkenaan sejak mula menjawab jawatan Perdana Menteri.

Kesimpulannya, inilah kekuatan sebenar pendekatan Anwar. Beliau bukan sekadar bercakap mengenai angka pertumbuhan atau jumlah peruntukan, malah beliau cuba menghubungkan ekonomi dengan manusia, agama dengan kecermerlangan kerja dan diplomasi dengan kepentingan rakyat biasa.

Anwar mahu penjawat awam berani membandingkan Malaysia dengan negara lebih maju.

10 SEP, 2026

Anwar angkat konsep ‘itqan fil amal’ dalam khidmat awam

Berita Harian, Malaysia

SUMMARIES

- Kepemimpinan bukan sekadar membuat keputusan paling mudah kepada perbendaharaan, tetapi mencari titik keseimbangan antara disiplin fiskal dengan kesusahan sebenar rakyat
- Dalam isu Palestin dan Gaza, pendirian Anwar kekal keras terhadap Israel.